

Alsjeblieft,
de PowerPoint-presentatie
Workshop Begrijpend Luisteren

CED
groep
Als leren je lief is

1

Begrijpend Luisteren

Doelgericht werken met
boeken en verhalen

6 maart 2024

 CED
groep
Als leren je lief is

 Comprix
de kracht achter primair onderwijs

Thera Huijers

2

Doelen Vandaag

- Ken je het **belang** van begrijpend luisteronderwijs en de **doorgaande lijn** naar begrijpend leesonderwijs
- Ben je bekend met **actief luisteren** en strategieën die van belang zijn bij begrijpend luisteren
- Heb je geoefend met het **modelen** van de strategie "**voorspellen**".
- Ben je **geënthousiasmeerd** om meer doelgericht met boeken en verhalen aan de slag te gaan.

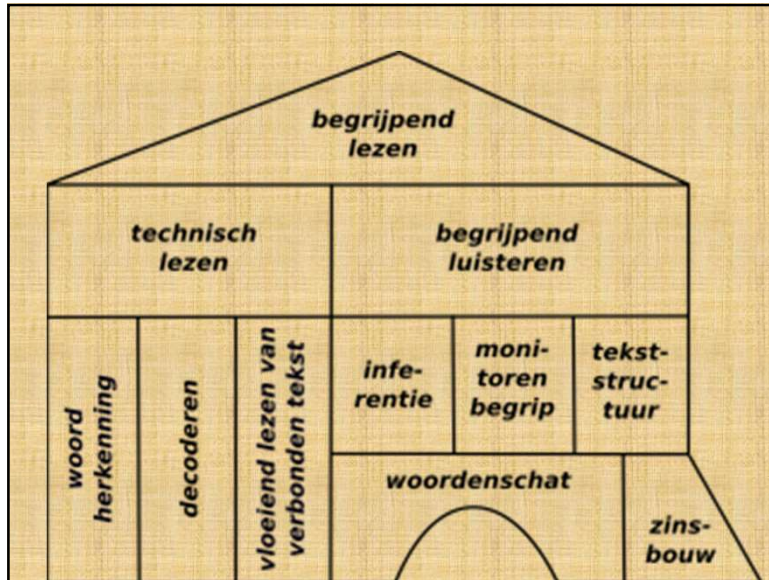
3

Programma

- Begrijpend lees-luisteronderwijs:
 - Wat is begrijpend luisteren?
 - Wat beïnvloed begrijpend luisteren?
 - Wat werkt?
 - Relatie begrijpend luisteren – begrijpend lezen
- Luisterhouding
- Doelgericht werken aan begrijpend luisteren met boeken en teksten
- Doelgericht werken aan de strategie "voorspellen"
- Wat neem je mee?

4

5

6

Waarom begrijpend Luisteren?

Goed kunnen begrijpend lezen vergroot het schoolsucces van kinderen.

- Scholen die begrijpend leesresultaten willen verbeteren beginnen in de Onderbouw
- Bij begrijpend luisteren wordt de basis gelegd voor begrijpend lezen

Mörtel (2014), Vernooy (1997) en Bouwhuis (2004)

7

8

Begrijpend luisteren

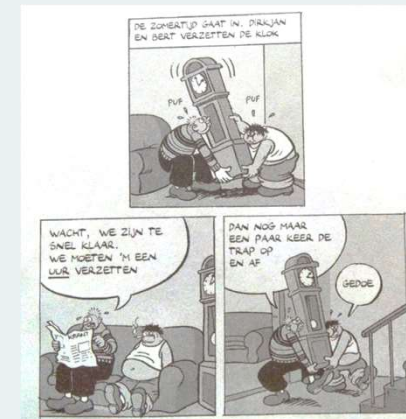
De leerling als actieve luisteraar

Samen praten en nadenken over een verhaal

9

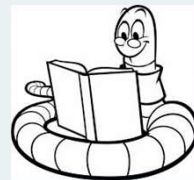
Verhaal koppelen aan kennis van de wereld

10

Visie op begrijpend luisteren en lezen

Lezen is een **actief proces**, waarbij de lezer **informatie uit de tekst integreert met eigen kennis** in een 'cognitief totaalplaatje' (een *situation model*)

Een goede begrijpend lezer:
 • heeft veel achtergrondkennis en woordenschat
 • kan verbanden in de tekst leggen en **inferenties maken**

11

En het hoofdgerecht komt na het voorgerecht.
 Dat zijn drie gangen.

Vos frons zijn wenkbrauwen.
 'Een gang kun je toch niet opeten?
 Een gang is iets waar je doorheen loopt!'

Vos
 Haas

- Nadenken over de inhoud van teksten en verhalen
- Betekenis geven aan teksten en verhalen
- Actief luisteren

12

Interactie

Doorlezen, doorkijken, doorpraten

The collage includes:

- A book cover titled 'Kom uit die kraan !!' with the subtitle 'TIJDE, VEELKANTIG & ALTAAR ROOSTER!'.
- A newspaper clipping titled 'Mensen kwast of rotter' with a sub-header 'TIPS' and text about a crane accident.
- An advertisement for 'Voorde Makers Praxis' featuring wooden planks and a price tag of 7,99.
- A colorful illustration titled 'BOUWPLAATSEN BOVEN EN ONDER DE GROND' showing a construction site.

Luisterhouding – Actieve Houding

Leer kinderen bewust, efficiënt en effectief te luisteren

Zelf het effect laten ervaren van een goede luisterhouding

- Concentratie
- Aandachtig luisteren
- Lichaamstaal

(Teach 3.0: techniek 48
Teach JK 3.0: techniek 19)

17

Van begrijpend luisteren
naar begrijpend lezen

Luitserstrategieën 1-3

Voorspellen

Samenvatten

Verhaalstructuur begrijpen

Verbanden leggen; verwijtsrelaties

Woordleerstrategieën/ onduidelijkheden
ophelderden

Vragen stellen

Visualiseren: overkoepelende strategie

18

Visualiseren

Visualiseren:

inleven in de tekst met alle zintuigen: wat zie, hoor, ruik, proef en voel ik als ik de tekst lees (*Ik zie voor me dat...Ik stel me erbij voor hoe dat eruit ziet.. Ik teken het eens*)

Leerkrachtvaardigheden:

- Ik gebruik alle zintuigen om mezelf voor te stellen wat de tekst beschrijft
- Ik leef me zoveel mogelijk in in het verhaal

19

Begrijpend luisteren stimuleren ... wat werkt?

- Herhaald interactief voorlezen
- Hardop denkend voorlezen
- Interactie en vragen stellen (op hogere niveaus)

20

Varianten bij voorlezen		
Voorlezen	Modellen	Interactief voorlezen
De leerkracht leest voor met of zonder leesvoorstelling	De leerkracht doet voor hoe zij betekenis geeft aan een tekst	De leerkracht en de leerlingen geven samen betekenis aan de tekst - co-constructie
Ik lees voor	Ik doe het voor	Wij doen het samen
Geen/bepaalde interactie Interactie voor en na voorlezen	Geen interactie	Interactie

21

Herhaald interactief voorlezen

Aandachtspunten:

- Kinderen krijgen **ruimte** om te reageren (verbaal en non-verbaal)
- Extra effect in **kleine groepjes** (3-5 kinderen)
- Verschillende **taalniveaus**: heterogeen
- Volwassene is **model**: zij helpt informatie te ordenen en te structureren en verbanden te leggen

22

Voorspellen

Voorspellen:
Voorspellen wat er zou kunnen gaan gebeuren (Ik denk dat hierna.. Zal gebeuren omdat...Ik denk dat ik te weten kom...)

Leerkrachtvaardigheden:

- Ik praat over de kaft, titel en afbeeldingen
- Ik vraag waar het verhaal/ tekst over zou gaan
- Ik leg verband met kennis, ervaring van de kinderen
- Ik controleer of de voorspelling klopt of ik laat kinderen dat zelf doen (mb/ bb)

23

Hardop denkend voordoen bij de strategie voorspellen; voorkant van een boek

- Ik zie ...
- Ik weet ...
- Dus ik denk dat ...
- Ik denk ... dat het boek gaat over ...

Variaties:

- Ik lees de titel, dus ik denk dat dit boek ...
- Ik denk dat dit boek ..., want
- Ik voorspel dat ..., omdat ...

24

Hardop denkend voordoen bij de strategie voorspellen tijdens het lezen

25

Hardop denkend voordoen informatieteksten

26

De Voorleescyclus

Boek:

	Voorspellen	Samenvatten/ Verhaalstructuur	Woordenschat woordleerstrategieën	Vragen stellen
	- bij de voorkant - bij aantal illustraties - tijdens het verhaal	- focus op verhaalstructuur (picta's) - focus op inrichten verteltafel - focus op uitspelen verteltafel - focus op navertellen		- focus op dieper doorgronden samen doorpraten / interactie
Week 1	BL 1		BL 1	
Week 2		BL 2		
Week 3		BL 3		BL 3
Week 4			BL 4	BL 4
Week 5	Verwerkingsactiviteiten: verteltafel, naspelen van het verhaal, tekenen, boek maken, zelf laten 'voorlezen', digitale prentenboeken, constructief en beeldende activiteiten, ... , ...			

Woordenschat: pre-teaching
BL 1 = strategie voorspellen, luisteren, leesplezier, oriëntatie op verhaal en tekst
BL 2 = strategie verhaalstructuur, samenvatten, luisteren, leesplezier, oriëntatie op verhaal en tekst
BL 3 = strategie verhaalstructuur, samenvatten focus op verhaal uitspelen of dieper doorgronden van het verhaalthema
BL 4 = vragen stellen en dieper doorgronden van het verhaalthema: doorpraten over het onderwerp, **woordenschat**
NB: Woordenschat: woordleerstrategieën tijdens het voorlezen (plaatje, vooruit lezen, teruglezen of stukje van het woord) , woordcluster vóór of na het voorlezen
NB: Alle dagen voorlezen overige boeken in grote groep met hardop denken en interactie met korte verwerking

27

Het doel is:

Tekst of verhaal dieper doorgronden

28

Van modellen naar interactief voorlezen

Leerkracht én leerlingen geven samen betekenis

Inbreng van kinderen stimuleren

Samen doordenken/doorpraten
Vragen stellen

29

Verwerkingsactiviteiten

- Na laten vertellen
- Naspelen
- Vertelafel of koffer
- Vertelkastje
- Platen van het verhaal
- Als keuzeactiviteit bij spelwerken

30

Samenvattend

- Begrijpend luisteren gaat vooraf aan begrijpend lezen.
- Het herhaald inzetten van het centrale boek met elke keer een ander doel is een aanpak die je daarvoor kunt gebruiken.
- Bij begrijpend luisteren werk je doelgericht aan het echt begrijpen van de tekst met als middel de leesstrategieën die essentieel zijn voor het doorgronden van een tekst/verhaal.
- Interactief voorlezen en modellen (hardop denkend voordoen) zijn efficiënte werkwijzen die je kunt inzetten om te werken aan begripsvaardigheden.

31

Wat gaan jouw leerlingen 'morgen' merken van wat je vandaag gehoord hebt?

Oh ja

Dit wil ik onthouden!!

Dit ga ik uitproberen

32

Veel Succes!!

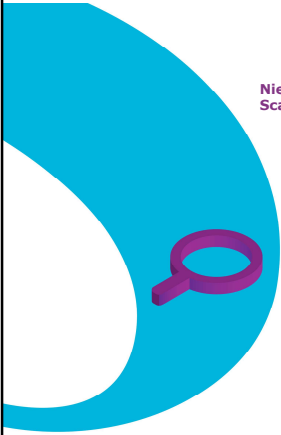

en

**Heel veel
Leesplezier!!**

33

Nieuwsgierig naar onze andere cursussen en teamtrainingen?
Scan de QR-code hieronder en kijk lekker rond.

 CED
groep
Als leren je lief is

34